

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ

ಹೇಮಾವತಿ ಎಸ್. ಆರ್.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಎ.ವಿ.ಕೆ. ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು

ಹಾಸನ.

Article Link: <https://aksharasurya.com/2023/12/hemavathi-s-r-2/>

ABSTRACT:

ಭಾಷಾಂತರ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾತು ಅಥವಾ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಸಮಾನ ಅರ್ಥ ನೀಡುವಂತೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಅನುವಾದಕನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಗಳಿಂದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರಿಯ ಭಾಷಾಂತರಗಳೆನ್ನದೆ ಸರಳಾನುವಾದದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ ಸಹ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವ ಪಡೆದಿವೆ.

KEY WORDS:

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಭಾಷಾಂತರ, ಪರಂಪರೆ, ಹಳಗನ್ನಡ, ಕವಿತೆ, ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ, ಅನುವಾದ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಂಭದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ, ದೇಶ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಒಂದುಗೂಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. 'ಭಾಷಾಂತರ' ಎಂಬುದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಷನ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ

ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾತು ಅಥವಾ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅರ್ಥ ನೀಡುವಂತೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಪದಗಳೆಂದರೆ ಅನುವಾದ, ತರ್ಜುಮೆ, ಕನ್ನಡೀಕರಿಸು, ಮರುಬರವಣಿಗೆ, ರೂಪಾಂತರ, ಅಳವಡಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತು ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಭಾಷಾತಜ್ಞನಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಮಾಧ್ಯಮ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆದಾಗಲೂ ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ ಅರ್ಥೈಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಭಾವನೆಗಳು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೈತಳೆದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಭಾಷಾಂತರ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ.ಜಾನ್‌ಸನ್ ಪ್ರಕಾರ ಭಾಷಾಂತರ ಎಂದರೆ 'ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು'.

ಕ್ಯಾಟ್‌ವರ್ಡ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಮೂಲ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದೆ ಅನುವಾದ'.

“ಅವಳ ಉಡುಗೆ ಇವಳಿಗಿಟ್ಟು ನೋಡಬಯಸಿದೆ ಇವಳ ತೊಡುಗೆ ಅವಳಿಗಿಟ್ಟು ಹಾಡಬಯಸಿದೆ” ಎಂದು ಭಾಷಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ಭಾಷಾಂತರ ಎಂದರೆ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಹಾರ” ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತುಕೋಟಿ.

“ಭಾಷಾಂತರ ಸೋಮಾರಿಗಳ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ಅದು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ” ದೇ ಜವರೇಗೌಡ.

“ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಭಾಷಾಂತರದ ಮೂಲಕ. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಭಾಷಾಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲ್ಬುರ್ಗಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಭಾಷಾಂತರ ಮೂಲಸೃಷ್ಟಿಯ ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಅನುವಾದಕನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಸವಾಲಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಎಂಬುದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕಥೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷಾಂತರಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಿಂದ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು ಅನುವಾದದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಅನುವಾದದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದರು, ಬಹುತೇಕ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿವೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಜಯ 'ನಾಟ್ಯಾಸ್ತ್ರ' ದಿಂದ ರಸ ಪ್ರಕರಣ 'ಭಾಮಹ' ನಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಕರಣ 'ಕಾವ್ಯದರ್ಶ' ದಿಂದ ಗುಣ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಪಂಪನ ಆದಿಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನಸೇನಾಚಾರ್ಯನ 'ಪೂರ್ವ ಪುರಾಣ' ಮತ್ತು ಪಂಪ ಭಾರತಕ್ಕೆ 'ವ್ಯಾಸಭಾರತ' ಮೂಲ ಆಕರಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಭಾರತೀಯ ದೇಸಿ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮದಾಗಿ ಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಕವಿಗಳು ಹೊಂದಿದವರು. ಪಂಪನು ವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು 'ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ' ವನ್ನಾಗಿಸುವಾಗ, ತಾನು ಹೇಳಿದ ಕತೆಯು ' ಪಿರಿದಾದೊಡಂ ಕತೆಯ ಮೆಯ್ಯಿಡಲೀಯದೆ ಮುಂ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತಂ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ತಾನು

ಮೂಲವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಆದರೆ ಅದರ ಅಂದಗಡದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಅವನಿಗಿದೆ.

ರನ್ನ, ಪೊನ್ನ, ನಾಗಚಂದ್ರ ಮೊದಲಾದವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಆಕರವನ್ನಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ವಾದಿರಾಜನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ, ಜನ್ನನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆಗೆ ಮೂಲವಾದರೂ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದಾಗಿ ಜನ್ನ ಅದರ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನ್ನನ 'ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ' ಸರಳಾನುವಾದದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಸಭಾರತದ ಹತ್ತು ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡೀಕರಿಸಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಗದುಗಿನ ಭಾರತವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಜ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದು ಅನುವಾದವಲ್ಲ; ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿ.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತಗಳಿಂದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಪ್ರತಿಭೆ, ಸ್ವೋಪಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರಿಯ ಭಾಷಾಂತರಗಳೆನ್ನದೆ ಸರಳಾನುವಾದದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆ ಭಾಷಾಂತರಗಳಿಂದಲೇ ಮೊದಲಾಯಿತು. 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಜರ್ಮನ್ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಷನರಿಗಳು ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಗೀತೆಗಳನ್ನೂ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 20ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಹೀಗೆ 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ನೀರಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ 19-20ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಿಕೆಯ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಿಂದಾದ ಭಾಷಾಂತರಗಳಿದ್ದು ವಿಲಿಯಂ ಕೇರಿಯ ಬೈಬಲಿನ ಭಾಷಾಂತರ 1829ರಲ್ಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಮುದ್ರಾಪಂಜೂಷ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದೇ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವಾದ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ.

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಥೆ, ಕವನ, ನಾಟಕಗಳು

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿವೆ. ಆರಂಭದ ಭಾಷಾಂತರಕಾರಾಗಿ ಎಸ್.ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಪಂಜೆಮಂಗೇಶರಾಯ, ಹಟ್ಟಿ ಮುಂಗಡಿ ನಾರಾಯಣರಾಯ, ಗೋವಿಂದಪೈ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಇವರುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. 1921ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶ್ರೀ ಅವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲು. ಅದು ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಹೊಸಲಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಯುಗಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಹೊಸಗನ್ನಡದ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಅವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಷೆಲ್ಲಿ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಬೈರನ್, ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕವಿಗಳ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾವಾನುವಾದಗಳಾಗಿವೆ. ಬ್ರೌನಿಂಗ್ ಕವಿಯ 'ದಿ ಪೈಡ್ ಪೈಪರ್ ಆಫ್ ಹ್ಯಾಮ್‌ಲೆಟ್' ಭಾವಾನುವಾದವನ್ನು 'ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ' ಎಂದು ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದರೂ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ರಿ.ಶ. 17ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಕಂಡುಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ನಾಟಕ ಸಿಂಗರಾರ್ಯನ ಮಿತ್ರಾವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ರತ್ನಾವಳಿ ನಾಟಕದ ಅನುವಾದ. ನಂತರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳು ಅನುವಾದಿತವಾದವು. ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಒಥೆಲೋ ವನ್ನು ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಾದ ಶಾಕುಂತಲ, ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶಿಯ, ರತ್ನಾವಳಿ, ಉತ್ತರರಾಮ ಚರಿತೆ ಮತ್ತು ಚಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರು. ಇವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಚುರಮುರಿ ಶೇಷಗಿರಿಯರು ಶಾಕುಂತಲವನ್ನು ಹಾಡಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದರೆ, ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದರು. ಧೋಂಡೊ ನರಸಿಂಹ ಮುಳಬಾಗಿಲರು ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತೆ, ಮಾಲವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ, ವೇಣೀಸಂಹಾರಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಪಾರಸಿಕರು, ಅಂತಿಗೊನೆ, ಏಜಾಕ್ಸ್, ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರು ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರಶಾಪರುದ್ರದೇವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದರೆ, ಪಾರಸಿಕರು ನಾಟಕವು ಪರ್ಸೆ ನಾಟಕದ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಅವರ 'ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್' ಅನ್ನು 'ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ'ಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಟೆಂಪೆಸ್ಟ್' ನಾಟಕವು 'ಬಿರುಗಾಳಿ' ಎಂಬ

ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿತು.

ಆಳಸಿಂಗಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಸ್ವಪ್ನವಾಸವದತ್ತ, ಪಂಚರಾತ್ರಿಗಳು, ಮೈಸೂರು ಸೀತಾರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಮಾನಾಟಕ, ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಂದ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ, ಅನಂತನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಂದ ನಾಗಾನಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ವೇಣೀಸಂಹಾರವನ್ನು ಸೀತಾರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಜಯರಾಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರಗಳೂ ಕಂದವೃತ್ತಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರು ಕಾಳಿದಾಸ, ಭಾಸರ ಎಲ್ಲ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕೆ.ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಪ್ರತಿಮಾನಾಟಕ, ಉತ್ತರಾಮಚರಿತೆ, ಯಜ್ಞಫಲ, ಆಶ್ವರ್ಯ ಚೂಡಾಮಣಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಭಾಸನ ಏಕಾಂತ ನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಯೌಗಂಧರಾಯಣ ನಾಟಕ, ಸ್ವಪ್ನವಾಸವದತ್ತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀಯವರ ರಾಕ್ಷಸನ ಮುದ್ರಿಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುದ್ರ ರಾಕ್ಷಸದ ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದ. ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ ಅವರಿಂದ ಸ್ವಪ್ನವಾಸವದತ್ತ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಯೌಗಂಧರಾಯಣ ರತ್ನಾವಳಿ, ನಾಗಾನಂದ, ವೇಣೀಸಂಹಾರಗಳು ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿವೆ. ಗಯಾಟಿಯ ಫೌಸ್ಟ್ ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಪಿ.ಲಂಕೇಶರ 'ದೊರೆ ಈಡಿಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತಿಗೊನೆ' ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಮರ್ಥ ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ಎ ಮಿಡ್ ಸಮ್ರ ನೈಟ್ ಡ್ರೀಮ್ ನಾಟಕವನ್ನು ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಕಾಮುವಿನ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಡಿ.ಎ.ಶಂಕರ್ ಅ.ರಾ.ಮಿತ್ರ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಕ್ರಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ 'ನಾವೆಲ್' ಎಂಬ ಪದದ ಸಂವಾದಿ ರೂಪ. ಈ ಪ್ರಕಾರವೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಬಂಗಾಳಿ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ತಮಿಳು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಿಂದ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಬಿ.ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರ ದುರ್ಗೇಶ ನಂದಿನಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಈಶ್ವರ ಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ, ರಮೇಶಚಂದ್ರದತ್ತ, ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು

‘ಆನಂದಮಠ’ ‘ದೇವಿ’ ಚಾದುರಾಣಿ’ ವಿಷವೃಕ್ಷ’ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹರಿನಾರಾಯಣ ಅಷ್ಟೆ ಅವರ ಮರಾಠಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಪಿತಾಮಹಾರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಗಳಗನಾಥರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಬುದ್ಧ ಪದ್ಮನಯನೆ ಇವರ ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ. ಉಳ್ಳಾಲ ಮಂಗೇಶರಾಯಲು ದಿ ಟ್ರೇಷರ್ ಆಫ್ ಹೆವೆನ್ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಷ್ಕಾಮ ಪ್ರೇಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರೆ, ಕು.ಶಿ.ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟ, ಚ.ನ.ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೊದಲಾದವರು ಹಿಂದಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು, ಇನಾಂದಾರ್ ಅವರು ಮರಾಠಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು, ಹೆಚ್.ಪಿ.ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನವರು ರವೀಂದ್ರರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೈರಪ್ಪನವರ ವಂಶವೃಕ್ಷ, ಧರ್ಮಶ್ರೀ, ದಾಟು, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ ಹೀಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅನುವಾದದ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ.

ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿವೆ. ಹಲವಾರು ಕತೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಸಣ್ಣಕಥೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕಥೆಗಾರರಾದ ಪಂಜೆಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಎಂ.ಎನ್.ಕಾಮತ್, ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಇವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಷೆರ್ಲಾಕ್ ಹೋಮ್ಸ್ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಥೆ ದಿ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಲೈಫ್ ಆಫ್ ವಾಲ್ಟರ್ ಅನ್ನು ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕೇವಲ ಭಾಷಿಕ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಗಮನ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅನುವಾದ ಎಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂವಹನವೂ ಆದಂತಲ್ಲವೆ. ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆಯಾದರೂ ಇದೊಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೊದಲು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾಂತರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಜೇಮ್ಸ್ ಹೋಮ್ಸ್ ಮೊದಲಿಗ.

ಇಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಜಗತ್ತು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣಗೊಂಡ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಸಂಪರ್ಕವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಭಾಷಾಂತರದ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವಗಳ ಅರಿವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಗಿದ್ದು

ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ನಡುವೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಭಾಷಾಂತರದ ಮೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾವ, ಅರ್ಥಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಭಂಗತರದಂತಿದ್ದು, ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸತನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ವೈಚಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ರಚಿಸಿದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಬರಹಗಳಾಗಿವೆ.

ಪರಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ (2015). ಭಾಷಾಂತರ ಕಲೆ. ಸ್ವಪ್ನಬುಕ್ ಹೌಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಡಾ.ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ (ಸಂ) (2009). ಭಾಷಾಂತರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳು. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಹಂಪಿ.
3. ಅಮರೇಶ್ ನುಗಡೋಣಿ (ಸಂ) (2009). ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಗಳು. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲ. ಹಂಪಿ.